ІСТОРИКИ ТА «ІСТОРІЇ»

До 75-ліття Інституту історії України Національної академії наук України (1936–2011)

П О С Т А Н О В А
Верховної Ради України

Про відзначення 75-річчя Інституту історії України
Національної академії наук України

У 2011 році виповнюється 75 років Інституту історії України Національної академії наук України – провідному науково-дослідному та координаційному центру історичних студій в Україні, що впродовж десятиліть досліджує історію України, народів, які її населяли з давніх часів до сьогодення, вивчає їхню культурну спадщину та міжнародні зв'язки держави в історичній ретроспективі.

Враховуючи надзвичайне значення всебічного й об'єктивного відтворення минулого для консолідації суспільства, гармонійного розвитку особистості, поширення знань про розмаїття культурних та історичних традицій народів України, впровадження у суспільну свідомість європейських демократичних цінностей, розбудови громадянського суспільства в Україні та визначення перспектив розвитку держави, Верховна Рада України п о с т а н о в л я є :

1. Відзначити на державному рівні у жовтні 2011 року 75-річчя Інституту історії України Національної академії наук України.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

розробити заходи щодо відзначення 75-річчя Інституту історії України Національної академії наук України;

забезпечити проведення у жовтні 2011 року ювілейної міжнародної конференції "Історія України на зламі епох, у світлі та тіні традицій і перетворень: 75 років інституціонального буття";

передбачити цільове фінансування протягом 2011–2014 років завершення десятитомного видання "Енциклопедія історії України" (у тому числі додатковий том "Україна");

розробити Державну програму популяризації історичного знання, передбачивши у ній серійні науково-популярні публікації з історії України, мультимедійні видання, тематичні теле- і радіопередачі, документальні та анімаційні фільми.

3. Державному комітету телебачення і радіомовлення України організувати цикли тематичних теле- і радіопередач щодо історії Українського народу, видатних учених-істориків, провідних колективів істориків академічних установ та університетів України.

4. Національній академії наук України здійснити протягом 2011–2012 років необхідні заходи щодо розробки і апробації концепції багатотомної синтетичної праці з історії України та завершити її підготовку до 2016 року.

5. Запропонувати Національному банку України виготовити і ввести в обіг ювілейну монету, присвячену 75-річчю Інституту історії України Національної академії наук України.

6. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України — В.ЛИТВИН

м. К и ї в
21 квітня 2011 року
№ 3284–VI

ІНСТИТУТУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ – 75

Надскладний, воістину непростий шлях пройшов Інститут історії України НАН України з моменту свого утворення у липні 1936 р. Проте у різні часи (і в трагічні 1930-ті, і в добу воєнного лихоліття, і за "відлиги" та періоду так званого застою, і в сприятливіші роки) Інститут завжди посідав чільне місце в українському історіографічному процесі, процесі осмислення та опрацювання масиву знань з національної історії.

За 75 років існування в історії Інституту були як злети творчої активності, так і періоди стагнацій; підтримка державою його наукової діяльності змінювалася роками боротьби за виживання. Не забуваймо, що у радянський час пар-тійний апарат, по суті, перебирав на себе функції науковців-істориків і просто наказував, як належить сприймати та інтерпретувати ті чи інші події та факти. Зрозуміло, що такі речі вкрай негативно впливали на атмосферу наукового дослідження та стан наукового знання. Однак не можна одномірно оцінювати 75 років роботи Інституту. Не можна тому, що в душах учених боролися сум-ління історика й почуття партійної дисципліни, об'єктивність дослідника й суб'єктивізм належності до ідеологічної сфери.

Ухвалена у квітні 2011 р. постанова Верховної Ради України про відзначення 75-ї річниці створення Інституту історії України НАН України є першим за роки незалежності "реабілітаційним" документом не лише щодо Інституту, а й всієї української історичної науки та періодів переслідування її кращих представників у минулому. Визнання законодавчою гілкою влади нинішніх заслуг Інституту є дуже важливим актом і водночас пересторогою, щоб подібне не повторилося в майбутньому.

Головне, що допомогло Інституту історії України НАН України підійти до свого ювілею з вагомими творчими здобутками, – це люди, фахівці високого ґатунку. За ці роки у стінах інституції змінилася не одна генерація українських учених-істориків. Серед них були дослідники справді світового масштабу Олександр Оглоблин, Наталія Полонська-Василенко, Іван Крип'якевич, Федір Шевченко, Іван Гуржій, Олена Апанович, Олена Компан, Михайло Марченко, Кость Гуслистий, Петро Тронько та багато інших.

І нині колектив Інституту складається з високопрофесійних дослідників. Серйозний, критично мислячий історик не має жодних перешкод у висловленні будь-якої науково мотивованої точки зору, незважаючи на його політичні уподобання.

Безперечний доробок колективу дозволяє стверджувати, що провідний науково-дослідний і координаційний центр з історичних студій в Україні, яким є академічний Інститут історії України, впевнено дивиться у майбутнє, а українська історична наука неухильно інтегрується в загальносвітовий історіографічний процес.

Академік НАН України Валерій Смолій

1936-1937

1

2

3

4

“Склад Інституту історії був укомплектований переважно партійними істориками, частина яких перейшла із ліквідованого ВУАМЛІНу, а частина з молоді, початкуючих на історичному полі комсомольців...”

Наталія Полонська–Василенко, “Історична наука в Україні за совєтської доби та доля істориків”, 1962 р.

5

6

1. Сторінка протоколу засідання політбюро ЦК КП(б)У від 23 липня 1936 р. із постановою ЦК КП(б)У “Про організацію в Академії наук УСРР Відділу суспільних наук”, згідно з якою був створений Інститут історії України АН УСРР.

2. Постанова про арешт першого директора Інституту історії України А. Х. Сараджева від 26 грудня 1936 р.

3. Протокол закритого судового засідання Військової колегії Верховного суду СРСР від 10 березня 1937 р. у справі А. Х. Сараджева.

4. Сторінка протоколу допиту колишнього старшого наукового співробітника Інституту історії України В. В. Гуристримби. 9 жовтня 1937 р.

5. Профспілковий квиток старшого наукового співробітника Інституту історії України Т. Т. Скубицького.

6. Будинок у Києві по бульвару Шевченка, 14, де у 1936–1960 рр. розміщувався Інститут історії України. Фото 2011 р.

У 1936–1937 рр. були безпідставно звинувачені в антирадянській діяльності та розстріляні перший директор Інституту історії України АН УРСР А. Х. Сараджев, старші наукові співробітники К. Ф. Гребенкін, В. В. Гуристримба, Г. Я. Слюсаренко, Т. Т. Скубицький, М. Ф. Трегубенко. Зазнали репресій і члени їхніх родин.

9-10

7

8

12

13

НА ІСТОРИЧНОМУ ФРОНТІ УКРАЇНИ

С. БЄЛОУСОВ

11

7–8. Вирок Військової колегії Верховного Суду СРСР у справі колишнього старшого наукового співробітника Інституту історії України К. Ф. Гребенкіна. 13 липня 1937 р.

9–10. Обкладинки архівно-слідчих справ репресованих співробітників Інституту історії України Т. Т. Скубицького та М. Ф. Трегубенка.

11. Стаття директора Інституту історії України С. Бєлоусова в газеті "Комуніст" від 22 серпня 1937 р.

12. Опис конфіскованого майна розстріляного колишнього старшого наукового співробітника Інституту історії України Г. Я. Слюсаренка. 9 січня 1938 р.

13. Перша сторінка доповідної записки директора Інституту історії України АН УРСР і секретаря парткому АН УРСР С. М. Бєлоусова до ЦК КП(б)У про стан справ в Інституті та про роботу з написання підручника "Історія України". 19 червня 1937 р.

"Інститут історії. Де-де, а тут націоналістична наволоч напакостила відчутно. Вони робили все від них залежне, щоб історія України не побачила світу і в основах своїх була сфальсифікована..."

Із газети "Комуніст" від 5 жовтня 1937 р.

НАРИСИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

I ВИП.

КИЇВСЬКА РУСЬ І ФЕОДАЛЬНІ КНЯЗІВСТВА XII–XIII СТОЛІТЬ

1938-1939

1. Директор Інституту історії України у 1936–1941 рр. С. М. Бєлоусов.

2. Список наукових працівників Інституту історії України станом на 15 вересня 1939 р.

3. Довідка, видана старшому науковому співробітнику Інституту історії України Н. Д. Полонській-Василенко. 22 липня 1939 р.

4. Перша сторінка протоколу засідання сектора історії феодалізму Інституту історії України. 3 січня 1938 р.

5. Старший науковий співробітник Інституту історії України І. М. Премислер.

6. Газета "Czerwony Sztandar" за 11 вересня 1940 р. із фотографією директора Інституту історії України С. М. Бєлоусова. Підпис під фотографією: "Консультант партійного комітету АН УРСР директор Інституту історії України орденоносець С. М. Бєлоусов проводить консультацію з членом-кореспондентом АН УРСР, доктором фізико-математичних наук Н. Д. Моргулісом щодо вивчення X розділу «Історії ВКП(б)»".

7. Завідувач сектора історії феодалізму Інституту історії України М. І. Марченко. Фото 1940 р.

"Свого часу на історичному фронті України... орудували вороги народу... Після того, як органи НКВС розтрощили злочинну фашистську банду, Інститут історії України взявся за ліквідацію наслідків шкідництва...

Інститут історії України розгорнув роботу над розробленням проблем історії України і продовжує перебудовувати свою роботу відповідно до останніх вказівок партії і уряду".

Сергій Бєлоусов, "В Інституті історії України", газета "Вісті" від 11 жовтня 1938 р.

8-9

Інститут Історії України Академії Наук УРСР запрошує Вас взяти участь в науковій сесії Інституту, присвяченій

230-ЛІТТЮ ПОЛТАВСЬКОЇ БИТВИ

Сесія відбудеться в м. ПОЛТАВІ з 8 по 12 липня 1939 року.

Відкриття сесії відбудеться 8.VII о 6 год. вечора в приміщенні міського театру ім. Гоголя—вул. Гоголя.

Продовження сесії 9.VII відбуватиметься в приміщенні Військового Авто-технічного училища (Жовтнева, 40).

Інститут Історії України Академії Наук УРСР

11

Запрошення

тов. Полонская

Президія Полтавської Міської Ради, запрошує Вас взяти участь в урочистому засіданні пленуму Полтавської Міської Ради, присвяченому дню ЮВІЛЕЮ 230-річчя ПОЛТАВСЬКОГО БОЮ, за участю наукової сесії Інституту історії УРСР, партійних, комсомольських та профспілкових організацій.

Пленум відбудеться 8 липня о 7 год. вечора, в приміщенні театру ім. Гоголя.

Президія Полтавської Міськради.

10

“Працюючи в Інституті Історії України... над офіційною темою «Україна в кінці XVII – в першій чверті XVIII століття» (цебто доба Мазепи, Скоропадського і Полуботка), з обов'язковим урядовим освітленням, оцінкою і осудом Мазепи (ця праця йшла у мене, природно, досить пiняво, перетягаючи й не раз усі визначені дирекцією Інституту терміни), я відчував внутрішню потребу відпружити себе інтелектуально і морально якоюсь іншою, більш незалежною науково-дослідною темою... Отут придалася мені «Історія Русів», і я почав серйозно працювати над нею...”

Олександр Оглоблин, "Мій творчий шлях українського історика", 1964 р.

12

8–9. Учасники наукової сесії Інституту історії України АН УРСР, присвяченої 230-літтю Полтавської битви, біля пам'ятника Слави у м. Полтава. 9 липня 1939 р. 9. У нижньому ряду, в центрі, у білому кашкеті стоїть директор Інституту С. М. Белоусов. Праворуч від нього К. І. Стецюк, ліворуч – Ф. Є. Лось, далі – М. І. Супруненко і В. А. Дядиченко. Крайній праворуч у нижньому ряду – М. Н. Петровський. У верхньому ряду елегантна жінка у капелюсі – Н. Д. Полонська-Василенко, ліворуч від неї – О. П. Оглоблин.

10. Запрошення старшому науковому співробітнику Інституту історії України Н. Д. Полонській-Василенко на урочисте засідання пленуму Полтавської міської ради, присвячене 230-літтю Полтавської битви. 8 липня 1939 р.

11. Запрошення на наукову сесію Інституту історії України, присвячену 230-літтю Полтавської битви.

12. Повідомлення члену Вченої ради Інституту історії України О. П. Оглоблину про засідання ради та її порядок денний із його помітками. 25 січня 1940 р.

13. Член-кореспондент АН УРСР, старший науковий співробітник Інституту історії України С. В. Юшков.

13

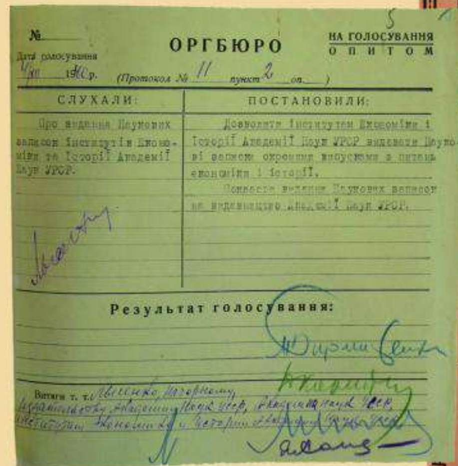
1940-1941

ПРОГРАМА

НАУКОВА СЕСІЯ
ІНСТИТУТУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ АКАДЕМІЇ НАУК УРСР,
ПРИСВЯЧЕНА
ІСТОРІЇ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

ЗАПРОШЕННЯ

1-2

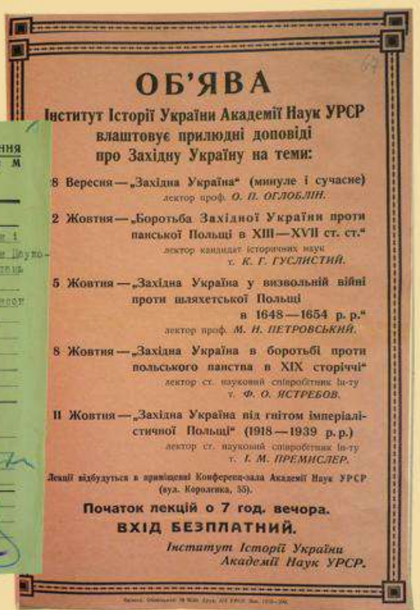

ОРГБЮРО

НА ГОЛОСУВАННЯ ОПИТОМ

СЛУХАЛИ:	ПОСТАНОВИЛИ:
Про видання Наукових записок Інститутів Економіки та Історії Академії Наук УРСР.	Дозволити Інститутам Економіки і Історії Академії Наук УРСР видавати Наукові записки окремими випусками з питань економіки і історії.

Результат голосування:

3

ОБ'ЯВА

Інститут Історії України Академії Наук УРСР влаштовує прилюдні доповіді про Західну Україну на теми:

8 Вересня — „Західна Україна" (минуле і сучасне)
лектор проф. *О. П. ОГЛОБЛІН.*

2 Жовтня — „Боротьба Західної України проти панської Польщі в XIII—XVII ст. ст."
лектор кандидат історичних наук
т. *К. Г. ГУСЛИСТИЙ.*

5 Жовтня — „Західна Україна у визвольній війні проти шляхетської Польщі в 1648—1654 р. р."
лектор проф. *М. Н. ПЕТРОВСЬКИЙ.*

8 Жовтня — „Західна Україна в боротьбі проти польського панства в XIX сторіччі"
лектор ст. науковий співробітник Ін-ту
т. *Ф. О. ЯСТРЕБОВ.*

11 Жовтня — „Західна Україна від гнітом імперіалістичної Польщі" (1918—1939 р. р.)
лектор ст. науковий співробітник Ін-ту
т. *І. М. ПРЕМИСЛЕР.*

Лекції відбудуться в приміщенні Конференц-зала Академії Наук УРСР (вул. Короленка, 35).

Початок лекцій о 7 год. вечора.

ВХІД БЕЗПЛАТНИЙ.

Інститут Історії України Академії Наук УРСР.

4

"Інститут історії України зосередив свої сили і увагу на складанні підручників з історії України. Робота ця є конче потрібною і невідкладною, оскільки такі підручники зовсім відсутні.

Інститут закінчив складання короткого курсу історії України для середніх шкіл і самоосвіти. Цей посібник уже друкується.

Інститут закінчує складання великого вузівського чотирьохтомного підручника «Історія України», який являтиме собою марксистську роботу по історії України з найдавніших часів до періоду побудови соціалізму включно".

Лазар Славін, "Інститути Відділу суспільних наук в 1940 р.", "Вісті АН УРСР", № 9 за 1940 р.

ІНСТИТУТ ... ОБЛГОРЛЕКТОРІЙ ТА БУДИНОК ВЧЕНИХ ВЛАШТОВУЮТЬ ...КЛ ЛЕКЦІЙ ... ЗАХІДНУ УКРАЇНУ

ЛЕКЦІЇ відбуватимуться в БУДИНКУ ВЧЕНИХ в такі дні:

ДАТА	ПРІЗВИЩЕ ЛЕКТОРА	НАЗВА ЛЕКЦІЇ
1 жовтня	Лектор проф. ОГЛОБЛІН А. П.	„ЗАХІДНА УКРАЇНА" (МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ)
9 жовтня	Лектор ГУСЛІСТИЙ К. Г. кандидат історичних наук	„БОРОТЬБА ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ ПРОТИ ПАНСЬКОЇ ПОЛЬЩІ У XIII–XVII ст. ст."
16 жовтня	Лектор проф. ПЕТРОВСЬКИЙ М. Н.	„ЗАХІДНА УКРАЇНА У ВИЗВОЛЬНІЙ ВІЙНІ ПРОТИ ШЛЯХЕТСЬКОЇ ПОЛЬЩІ в 1648–1654 р.р."
21 жовтня	Лектор ЯСТРЕБОВ Ф. А.	„ЗАХІДНА УКРАЇНА в БОРОТЬБІ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОГО ПАНСТВА в XIX столітті"
27 жовтня	Лектор ПРЕМИСЛЕР І. М.	„Західна Україна під гнітом імперіалістичної Польщі" (1918–1939 р.р.)

Лекції супроводжуються художніми ілюстраціями

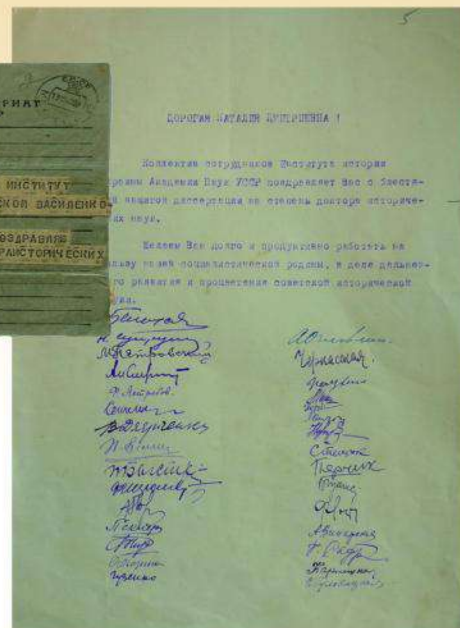
5

КОМИССАРИАТ СССР

КИЕВА ... МОСКВА ВОЛХОНКА 14 ИНСТИТУТ ИСТОРИИ ПОЛОНСКОЙ ВАСИЛЕНКО

ОТ ВСЕГО КОЛЛЕКТИВА СОТРУДНИКОВ ИНСТИТУТА ПОЗДРАВЛЯЕМ ВАС БЛЕСТЯЩЕЙ ЗАЩИТОЙ УЧЕНОЙ СТЕПЕНИ ДОКТОРА ИСТОРИЧЕСКИХ НАУК=БЕЛОУСОВ

6

ДОРОГАЯ НАТАЛИЯ ДМИТРИЕВНА !

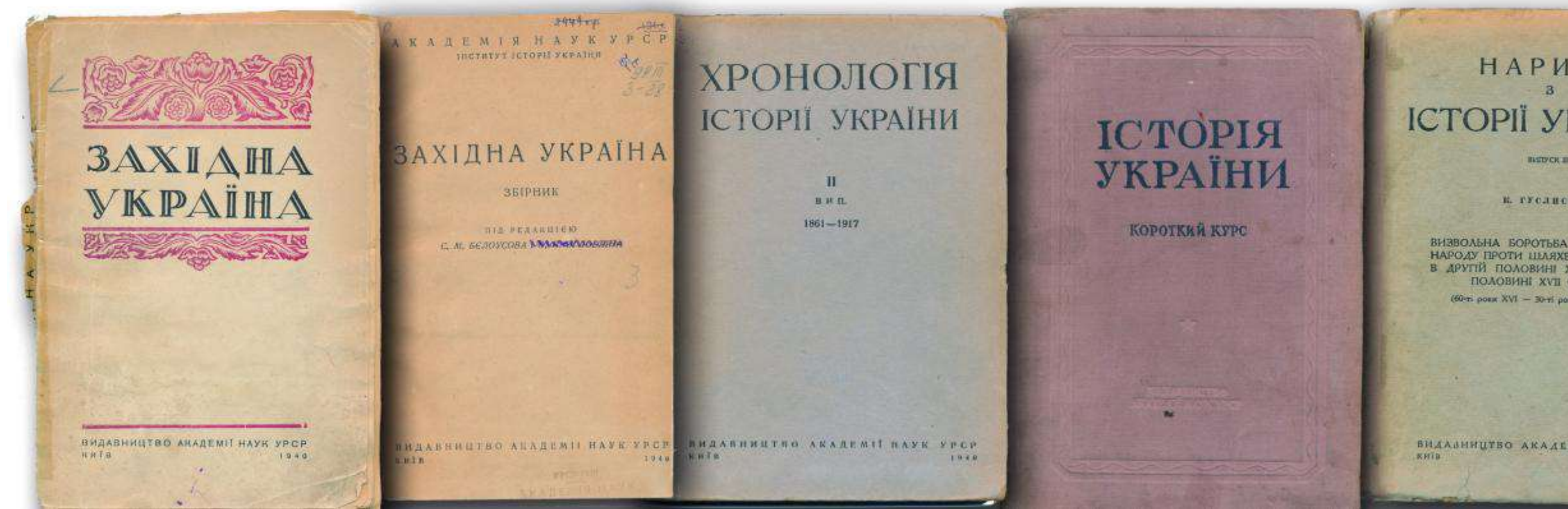
7

1–2. Запрошення та програма наукової сесії Інституту історії України, присвяченої Західній Україні. Листопад 1939 р.

3. Постанова оргбюро ЦК КП(б)У "Про видання наукових записок інститутів економіки і історії Академії наук УРСР" від 4 грудня 1940 р.

4–5. Оголошення про лекції співробітників Інституту історії України, присвячені Західній Україні. Вересень–жовтень 1939 р.

6–7. Вітальні телеграма та адрес Н. Д. Полонській-Василенко від колективу Інституту історії України з нагоди успішного захисту докторської дисертації. Жовтень 1940 р.

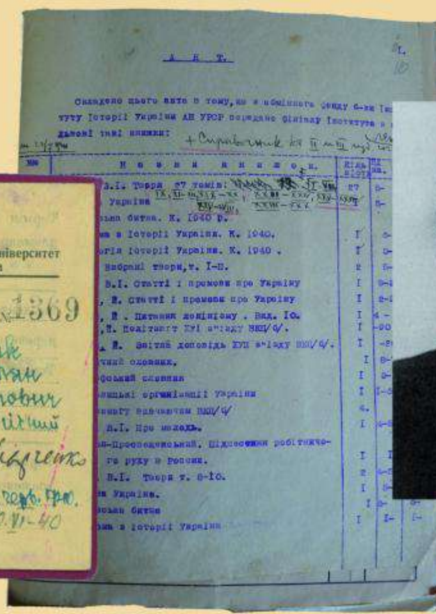

8

УРСР — НКО
Львівський Державний Університет ім. Івана Франка
Студентський квиток № 1369
Прізвище Пріцак
Ім'я Омелян
По батькові Йосипович
Факультет Філологічний
Ректор університету М. Марченко
Квиток дійсний до 30. верес. 1940.
Дата видачі квитка 20.VI-40
М. П.
(підпис власника квитка)

9

АКТ.

Складено цього акта в тому, що з обмінного фонду б-ки Інституту Історії України АН УРСР передано філіалу Інститута в Львові такі книжки:

№	Назва книжок	Кількість
	В.І. Твори 27 томів	27
	...Україна	
	...битва. К. 1940 р.	
	...в Історії України. К. 1940.	I
	...гія Історії України. К. 1940.	I
	Вибрані твори, т. I–II.	2
	В.І. Статті і промови про Україну	I
	...Статті і промови про Україну	I
	...Питання ленінізму. Вид. 10.	I
	...Політзвіт XVI з'їзду ВКП/б/.	I
	...Звітна доповідь XVII з'їзду ВКП/б/.	I
	...чний словник.	I
	...фський словник	I
	...ицькі організації України	I
	...ВКП/б/	4
	В.І. Про молодь.	I
	...Підвисочини робітничого руху в Росії.	I
	В.І. Твори т. 8–10.	2
	...України.	I
	...битва	I
	...в Історії України	I

10

11

“Для організації нашого філіалу найважливіше це, що повелося знайти мешкання – в манастирі василіян, вул. Жовківська, 36. З мешканнями тепер велика скрута, бо за радянської влади населення Львова побільшилося удвоє...

Манастир василіан це старовинна будова, своїми початками сягає до середньовіччя, а при кінці XVI ст. тут мав свою друкарню перший наш друкар Іван Федоров! В манастирі є гарна історична бібліотека, яку можна буде приспособити для наших робіт... На інститут можемо взяти 5–6 кімнат, з цього одна заля більша, інші малі келії, де може працювати по 1–2 людей. З манастиря дістанемо також столи, шкапи, крісла і іншу обстанову, все те доволі спартанське, але поки що вистарчить”.

Із листа професора Івана Крип'якевича
до директора Інституту історії України Сергія Бєлоусова від 9 січня 1940 р.

8. Молодший науковий співробітник Львівського відділу Інституту історії України С. Т. Білецький.

9. Студентський квиток молодшого наукового співробітника Львівського відділу Інституту історії України О. Й. Пріцака, засвідчений підписом ректора Львівського державного університету ім. І. Франка М. І. Марченка. 1940 р.

10. Акт про надіслані книги з бібліотеки Інституту історії України до бібліотеки Львівського відділу Інституту. Липень 1940 р.

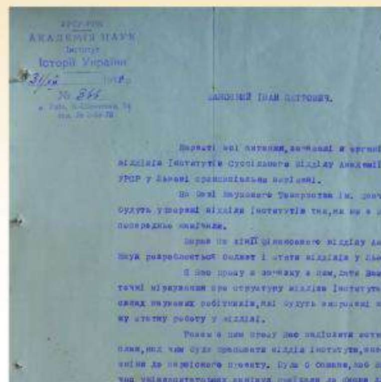
11. Молодший науковий співробітник Львівського відділу Інституту історії України І. І. Карпинець.

12. Лист директора Інституту історії України С. М. Бєлоусова до проф. І. П. Крип'якевича щодо організації Львівського відділу Інституту. 31 грудня 1939 р.

13–14. Вітальний лист І. П. Крип'якевичу від старшого наукового співробітника Інституту історії України К. Г. Гуслистого з нагоди надання Крип'якевичу наукового ступеня доктора історичних наук і звання професора. 8 травня 1941 р.

15. Монастир Св. Онуфрія у Львові, де у дзвіниці та кількох сполучених з нею кімнатах-келіях розташовувався Львівський відділ Інституту історії України. Фото 2011 р.

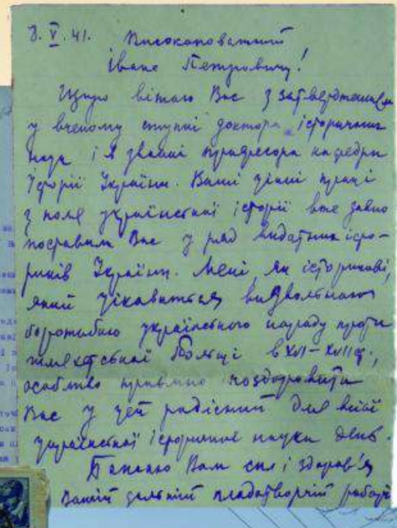
12

УРСР
АКАДЕМІЯ НАУК
Інститут Історії України
№ 365

ШАНОВНИЙ ІВАН ПЕТРОВИЧ.

13

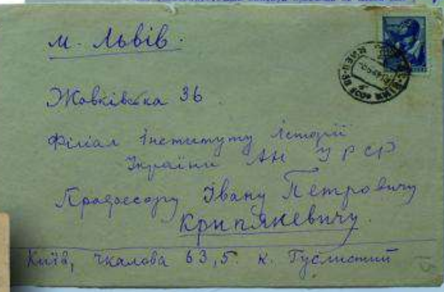

8.V.41. Високоповажний Іване Петровичу!

Щиро вітаю Вас з затвердженням у вченому ступні доктора історичних наук і в званні професора кафедри історії України. Ваші цінні праці з поля української історії вже давно поставили Вас у ряд видатних істориків України. Мені, як історикові, який цікавиться визвольною боротьбою українського народу проти шляхетської Польщі в XVI–XVII ст., особливо приємно поздоровити Вас у цей радісний для всієї української історичної науки день.

Бажаю Вам сил і здоров'я дальшої успішної плодотворчої роботи

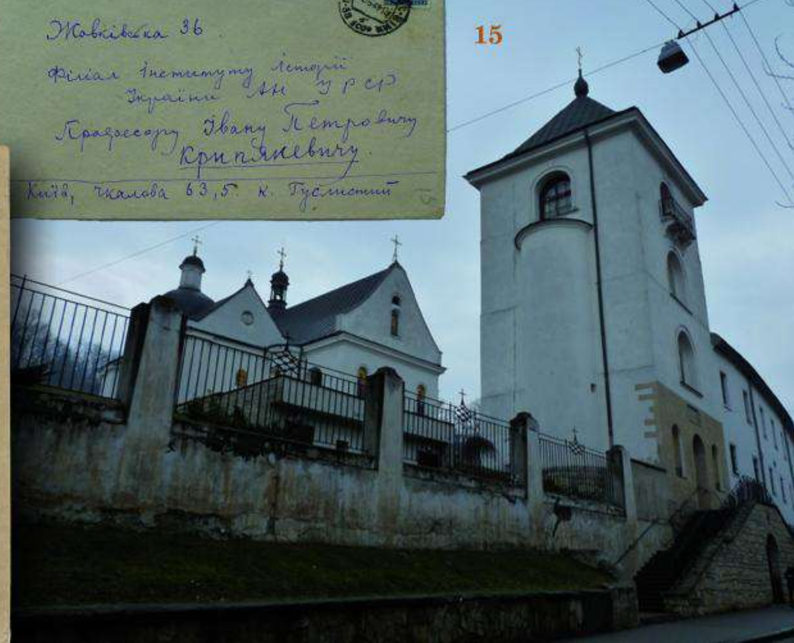
14

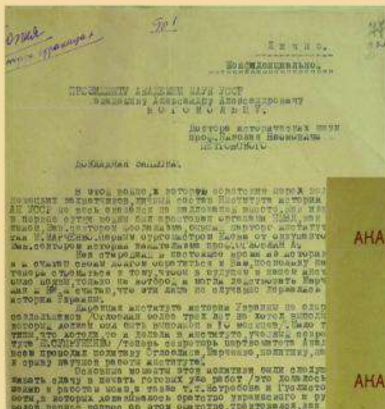
м. Львів
Жовківська 36
Філіал Інституту Історії України АН УРСР
Професору Івану Петровичу Крип'якевичу
Київ, Чкалова 63, 5 к. Гуслистий

15

1941-1944

Лично.
Совершенно секретно.

ПРЕЗИДЕНТУ АКАДЕМИИ НАУК УССР
академику Александру Александровичу
БОГОМОЛЬЦУ.

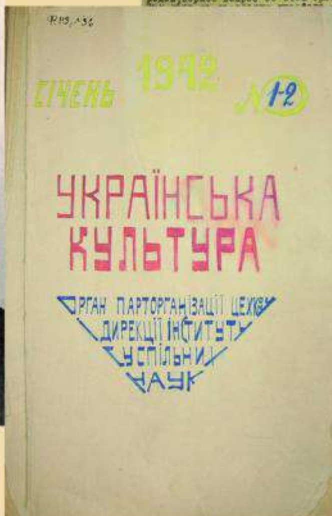

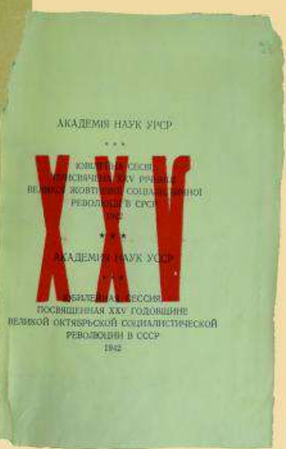
АКАДЕМИЯ НАУК УССР
январская сессия
1942 года

АКАДЕМІЯ НАУК УРСР
січнева сесія
1942 року

УССР ФӘНДӘР АКАДЕМИЯҺЫ
гинуар сессияһы
1942 йыл

1

2

3

4

5

6

"В связи с военной обстановкой нашему институту так же, как и многим другим, пришлось перестроить работу... Прежде всего, с первых же дней войны весь коллектив научных работников включился в работу исключительно по оборонной тематике...

Некоторая часть научных работников сменила мирную работу или оружие мирного порядка – ушла в армию..."

Із доповіді директора Інституту історії України Сергія Бєлоусова на загальних зборах АН УРСР. Харків, 22 серпня 1941 р.

1. Директор Інституту історії та археології АН УРСР у 1942–1944 рр., директор Інституту історії України АН УРСР у 1944–1947 рр. член-кореспондент АН УРСР М. Н. Петровський.

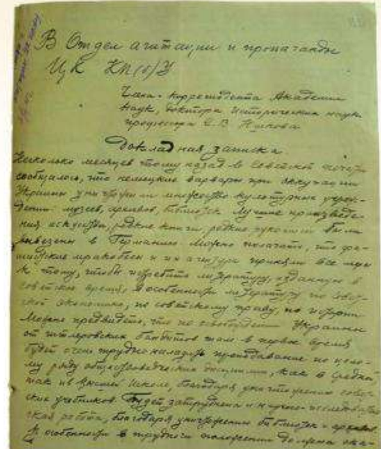
2. Обкладинка рукописно-машинописного журналу "Українська культура", органу парторганізації та дирекції Інституту суспільних наук АН УРСР. Уфа, січень 1942 р.

3. Доповідна записка проф. М. Н. Петровського президентові АН УРСР О. О. Богомольцю про стан справ в Інституті історії України АН УРСР. Уфа, 25 лютого 1942 р.

4, 6. Обкладинки програм сесій АН УРСР. Уфа, січень–листопад 1942 р.

5. Старший науковий співробітник Інституту історії та археології АН УРСР К. Г. Гуслистий. Портрет олівцем роботи К. Д. Трохименка. Уфа, 1942 р.

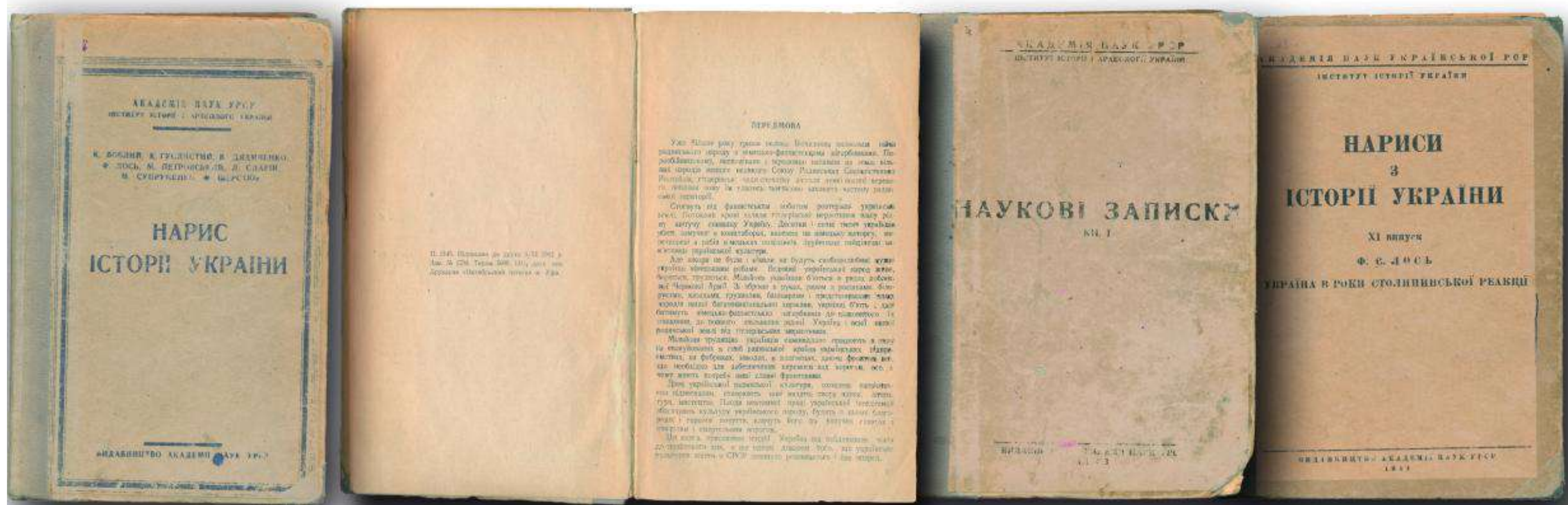
7. Перша сторінка доповідної записки члена-кореспондента АН УРСР С. В. Юшкова до відділу пропаганди та агітації ЦК КП(б)У про необхідність перебудови діяльності Інституту історії України. Алма-Ата, 3 лютого 1943 р.

В Отдел агитации и пропаганды ЦК КП(б)У

Член-корреспондента Академии Наук, доктора исторических наук профессора С. В. Юшкова

Докладная записка

7

8

10

11

КІЕВСКАЯ СТАРИНА

ЕЖЕМѢСЯЧНЫЙ

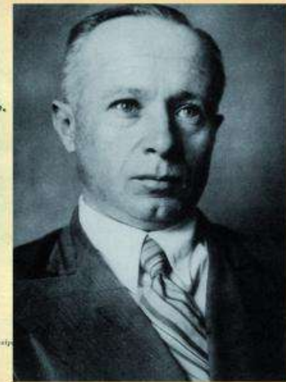
ИСТОРИЧЕСКІЙ ЖУРНАЛЪ.

ГОДЪ СЕМНАДЦАТЫЙ.

ТОМЪ LXI.

1898 г.

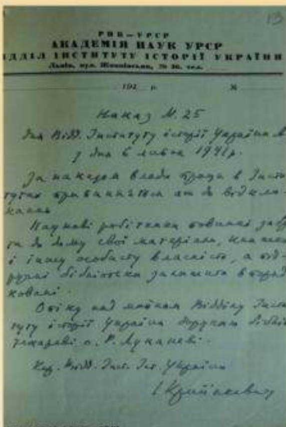
MUSEUM-ARCHIV der Übergangszeit

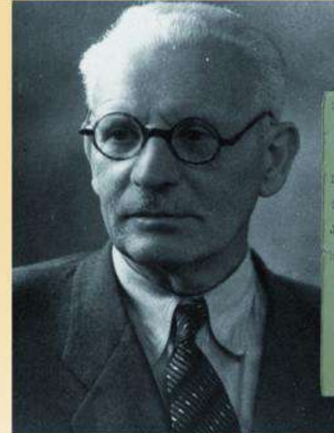
12

“Інститут історії України в системі інститутів Української академії наук займає особливе місце. Він розробляє тематику з історії героїчного минулого українського народу. Інститут має цінну бібліотеку, спеціально підібрану, яка дорівнює 25 000 томів. Бібліотека в основному збереглась... Інститут має всі можливості до роботи в нових умовах”.

Із доповідної записки директора Інституту історії України Миколи Андрусяка. Київ, листопад 1941 р.

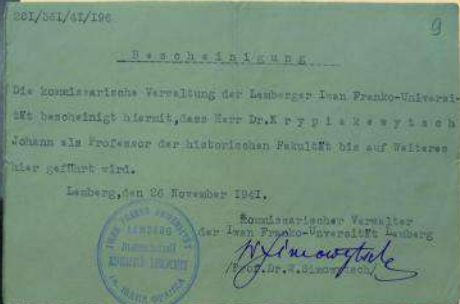

13

14

15

261/361/41/196

Bescheinigung

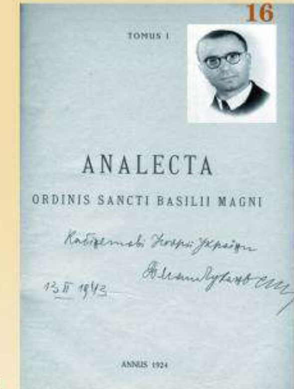
Die kommissarische Verwaltung der Lemberger Iwan Franko-Universität bescheinigt hiermit, dass Herr Dr. K r y p i a k e w y t s c h Johann als Professor der historischen Fakultät bis auf Weiteres hier geführt wird.

Lemberg, den 26 November 1941.

Kommissarischer Verwalter der Iwan Franko-Universität Lemberg

/Prof. Dr. W. Simowytsch/

16

TOMUS I

ANALECTA

ORDINIS SANCTI BASILII MAGNI

ANNUS 1924

17

“Мали ми надію, що львівські відділи інститутів перетворяться в Український Інститут – був вже готовий статут і намічені люди, – але в останньому моменті признано це «неактуальним»... З наукових видань поки що у нас нічого не видано; є дещо популярної літератури... Я сам перевидав дві популярні історії України, а тепер приготовляю підручник для широких кол інтелігенції...”

Із листа Івана Крип'якевича до Олександра Оглоблина. Львів, 4 листопада 1941 р.

8. Н. Д. Полонська-Василенко. Фото 1930-х рр.

9. Посвідчення директора Археологічного інституту Української академії наук Н. Д. Полонської-Василенко. Київ, 22 жовтня 1941 р.

10. Повідомлення керівника групи “Наука” доктора фон Франке про вилучення з відання Міської управи установ Української академії наук. Київ, 21 січня 1942 р.

18

Einschreibebrief

Omeljan Pritzak

Lemberg

Runok Nr. 10/II

Ukrainische Akademie der Wissenschaften

Kiew. Tarasiwskaja 7. Wohnung 12. Bykowij Julija Franzowna

19

11. Титульний аркуш числа “Киевской Старины” із печаткою Музею-архіву Переходової доби. Із фондів наукової бібліотеки Інституту історії України НАН України.

12. О. П. Оглоблин. Фото 1943 р.

13. Наказ завідувача Львівського відділу Інституту історії України І. П. Крип'якевича про припинення роботи відділу. Львів, 6 липня 1941 р.

14. Завідувач Львівського відділу Інституту історії України у 1940–1941 та 1944–1946 рр. І. П. Крип'якевич.

15. Посвідчення професора Львівського університету І. П. Крип'якевича. 26 листопада 1941 р.

16. Бібліотекар Львівського відділу Інституту історії України у 1940–1941 рр. о. Р. Д. Лукань.

17. Титульний аркуш першого тому “Записок Чину Святого Василія Великого” із дарчим написом о. Романа Луканя. Із фондів наукової бібліотеки Інституту історії України НАН України.

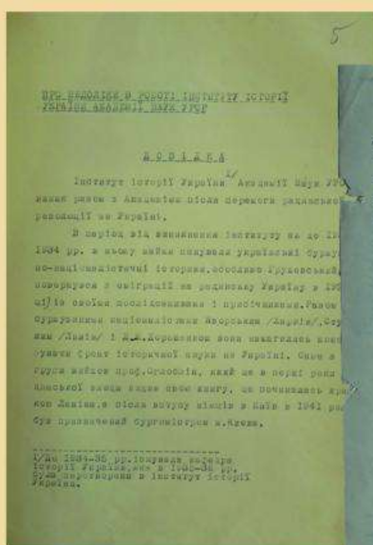
18. О. Й. Пріцак. Львів, грудень 1943 р.

19. Конверт від листа до О. Й. Пріцака із Києва до Львова. Червень 1942 р.

1944-1956

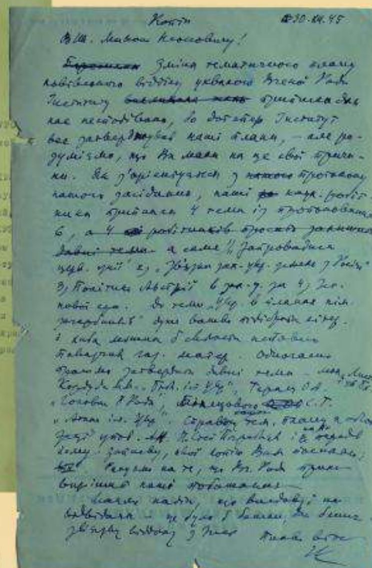

1

ДОВІДКА

2

3

“Работы Института истории Украины, выпущенные как в предвоенные годы, так и в годы войны, ...составлены в антимарксистском духе, содержат в себе грубые политические ошибки и извращения буржуазно-националистического характера. Работники Института истории Украины позаимствовали у буржуазно-националистических историков Грушевского, Антоновича и других основные положения, извращающие в угоду национализму ход исторического процесса...”

Із постанови ЦК КП(б)У “Про політичні помилки і незадовільну роботу Інституту історії України Академії наук УРСР” від 29 серпня 1947 р

БІЛЬШОВИК УКРАЇНИ

ТЕОРЕТИЧНИЙ І ПОЛІТИЧНИЙ ЖУРНАЛ ЦК КП(б)У

8 СЕРПЕНЬ 1947 р.

ЗМІСТ

КРИТИКА І БІБЛІОГРАФІЯ

До кінця ліквідувати буржуазно-націоналістичні перекручення історії України

4

5

6

1. Члени делегації УРСР у залі засідань Паризької мирної конференції. Зліва направо у першому ряду сидять: М. Н. Петровський, В. А. Тарасенко, О. К. Касименко. Париж, 1946 р.

2. Довідка директора Інституту історії партії при ЦК КПУ Ф. Ф. Єневича “Про недоліки в роботі Інституту історії України Академії наук УРСР”. 17 травня 1944 р.

3. Чернетка листа завідувача Львівського відділу Інституту історії України І. П. Крип’якевича до директора Інституту М. Н. Петровського. 30 грудня 1945 р.

4. Перша сторінка журналу “Більшовик України” за серпень 1947 р.

5. Співробітники Інституту історії АН УРСР. 1-й ряд (зліва направо): М. І. Супруненко, І. Т. Кулик, М. К. Козиренко, С. М. Бєлоусов, П. П. Бистренко, М. А. Рубач, П. М. Балковий, С. Ф. Білокінь, І. С. Слабєєв. 2-й ряд: О. А. Парасунько, І. Х. Ганжа, NN, Вечорек, К. І. Стецюк, О. Б. Слуцький, Ю. О. Курносов, М. Н. Лещенко, П. Є. Маркіанов, І. М. Кулинич, NN, Є. Ф. Бєлінський, Л. К. Полухін, В. І. Клоков, О. А. Бевзо. 3-й ряд: І. О. Гуржій, С. О. Ктитарєв, І. І. Слинько, І. Ф. Євсєєв, Й. Т. Щербина, NN, Є. М. Скляренко. Київ, бульвар Шевченка, 14. Середина 1950-х рр.

6. Зал засідання виїзної сесії Інституту історії України АН УРСР. Сидять (справа наліво): О. Ф. Єрмоленко, В. А. Жебокрицький. Львів, 20 квітня 1950 р.

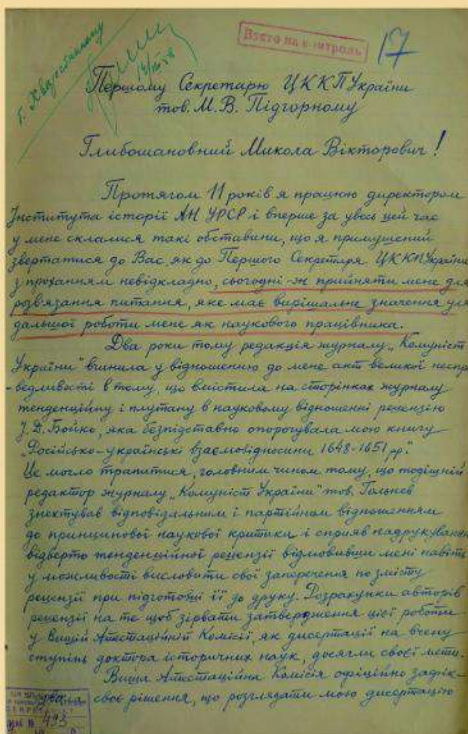

Взято на контроль 17

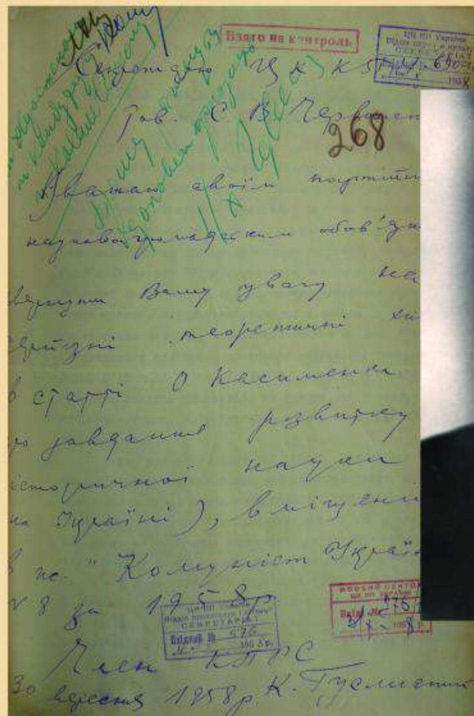
Першому Секретарю ЦК КП України
тов. М. В. Підгорному

Глибокошановний Микола Вікторович!

Протягом 11 років я працюю директором Інститута історії АН УРСР і вперше за увесь цей час у мене склалися такі обставини, що я примушений звертатися до Вас, як до Першого Секретаря ЦК КП України з проханням невідкладно, сьогодні-ж прийняти мене для розв'язання питання, яке має вирішальне значення для дальшої роботи мене як наукового працівника.

Два роки тому редакція журналу „Комуніст України" вчинила у відношенню до мене акт великої несправедливості в тому, що вмістила на сторінках журналу тенденційну і плутану в науковому відношенні рецензію І. Д. Бойко, яка безпідставно опорочувала мою книгу „Російсько-українські взаємовідносини 1648-1651 рр."
Це могло трапитися, головним чином тому, що тодішній редактор журналу „Комуніст України" тов. Гольнев знехтував відповідальним і партійним відношенням до принципової наукової критики і сприяв надрукуванню відверто тенденційної рецензії відмовивши мені навіть у можливості висловити свої заперечення по змісту рецензії при підготовці її до друку. Розрахунки авторів рецензії на те щоб зірвати затвердження цієї роботи у Вищій Атестаційній Комісії, як дисертації на вчену ступінь доктора історичних наук, досягли своєї мети.
Вища Атестаційна Комісія офіційно задік[увала] своє рішення, що розглядати мою дисертацію

7

Взято на контроль

268

Секретарю ЦК КП України
тов. С. В. Червоненку

Звертаю свою партійну ... увагу на ... теоретичні ... О. Касименка ... завдання розвитку історичної науки ... України), вміщеній в ж. "Комуніст України" № 8 за 1958 р.

Член КПРС
30 вересня 1958 р. К. Гуслистий

8

9

"Беручи до уваги, що Інститут історії України за своєю структурою провадить, поряд з дослідженням проблем історії України – органічної частини історії Радянського Союзу, опрацювання питань загальної історії та історії міжнародних відносин, Рада Міністрів Української РСР постановляє:

Погодитись з рішенням Президії Академії наук УРСР про приведення найменування Інституту історії України у відповідність з направленістю проблематики його наукової діяльності, встановивши для нього надалі таке найменування: Інститут історії Академії наук УРСР".

Із постанови Ради Міністрів УРСР "Про внесення зміни в найменування Інституту історії України Академії наук УРСР від 2 березня 1953 р."

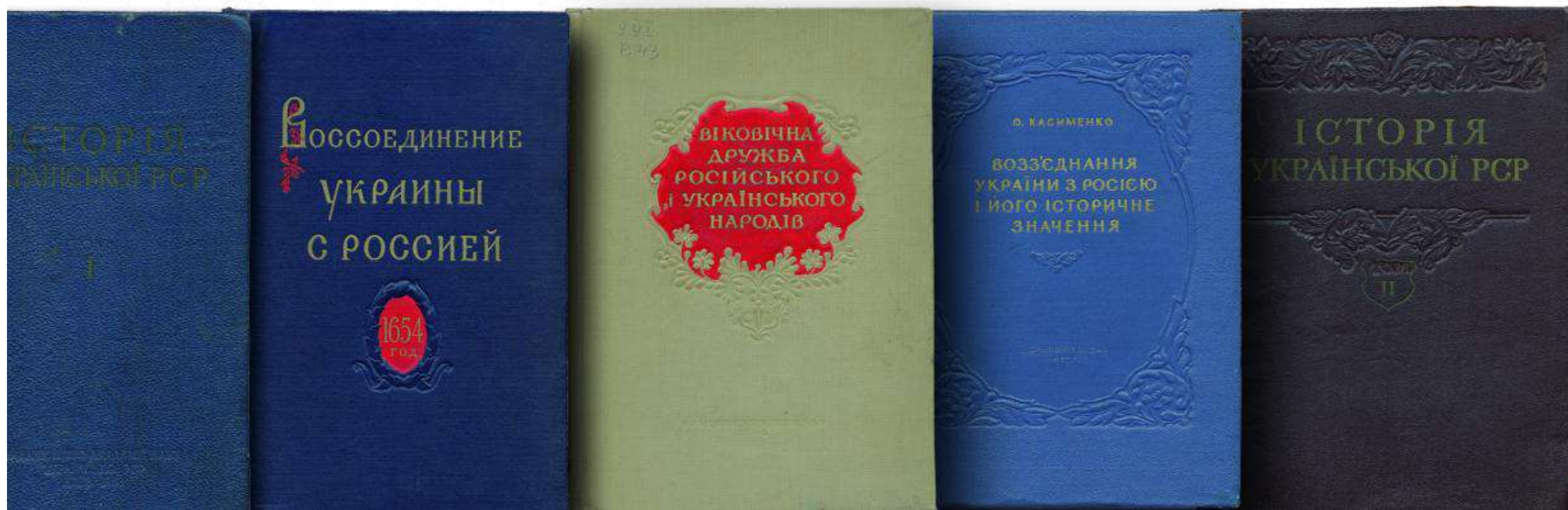
10

7. Лист директора Інституту історії України О. К. Касименка до першого секретаря ЦК Компартії України М. В. Підгорного. 13 серпня 1958 р.

8. Лист К. Г. Гуслистого до секретаря ЦК Компартії України С. В. Червоненка. 30 вересня 1958 р.

9. Директор Інституту історії АН УРСР у 1947–1964 рр. О. К. Касименко.

10. Старший науковий співробітник Інституту історії АН УРСР Ф. П. Шевченко під час роботи над збірником, присвяченим 300-річчю возз'єднання України з Росією. Київ, 1953 р.

1957-1966

2

1

4-5

3

"Наша історична наука покликана рішеннями XX з'їзду КПРС докорінно поліпшити напрямок свого дальшого розвитку і служити могутньою зброєю у вихованні нашого радянського народу в дусі комунізму.

...Треба нам ставити перед собою бойові провідні проблеми, які мають вирішувати успіх розвитку нашої історичної науки. Треба планувати в широкому плані здійснення наукової розробки історії нашого народу..."

Олександр Касименко, із промови про перспективи розвитку історичної науки на Україні на 10–15 років на засіданні Вченої ради Інституту. 15 лютого 1958 р.

1. Під час засідання вчених рад Інституту історії АН УРСР та Інституту історії партії при ЦК КПУ за участі групи старих більшовиків, присвяченого обговоренню збірника спогадів про Велику Жовтневу соціалістичну революцію. 1957 р.

2. Засідання Республіканської ради з історії Великої Жовтневої соціалістичної революції та громадянської війни на Україні. В президії (зліва направо): Є. М. Скляренко, М. І. Супруненко, М. А. Рубач. У першому ряду: другий ліворуч Ю. М. Гамрецький, далі – К. М. Шамко. У другому ряду: (зліва направо) О. Й. Щусь, А. В. Лихолат. Київ, 1962 р.

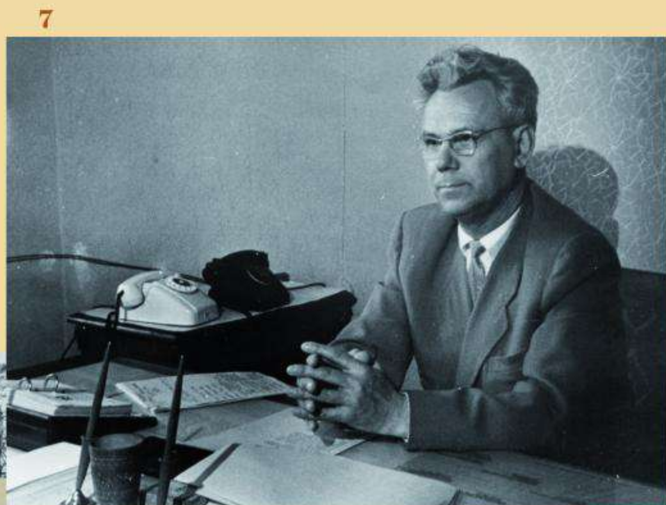
3. У годину дозвілля. Сидять (зліва направо): І. І. Слинько, Ю. М. Гамрецький. Стоять: Є. Ф. Бєлінський, І. Ф. Черніков, І. М. Кулинич. Київ, грудень 1958 р.

4–5. Перевезення бібліотеки Інституту історії АН УРСР з приміщення по бульвару Шевченка, 14 до будинку Інститутів суспільних наук АН УРСР по вул. Кірова (нині – Грушевського), 4. Київ, літо 1960 р.

6

7

8

9

10

6. У читальному залі Центральної наукової бібліотеки АН УРСР. Праворуч – член-кореспондент АН УРСР І. О. Гуржій.

7. Директор Інституту історії АН УРСР у 1964–1967 рр. К. К. Дубина.

8. Співробітники Інституту історії АН УРСР на першотравневій демонстрації. На передньому плані (справа наліво): І. О. Гуржій, П. К. Стоян. Київ, 1 травня 1961 р.

9. Наукові співробітники Інституту історії АН УРСР за обговоренням одного із розділів двотомника "Історія Української РСР". Зліва направо: Ф. Є. Лось, І. О. Гуржій, В. А. Дядиченко, П. П. Гудзенко, К. К. Дубина, Л. А. Шевченко, Ф. П. Шевченко, М. І. Супруненко, Є. П. Талан. Київ, 12 грудня 1966 р.

10. Засідання Вченої ради Інституту історії АН УРСР. Зліва направо: В. А. Дядиченко, Ф. Є. Лось, М. А. Рубач, М. І. Супруненко, І. О. Гуржій, К. І. Стецюк, Л. А. Левченко, К. К. Дубина, Ф. П. Шевченко, П. П. Гудзенко, Й. Т. Щербина, О. А. Парасунько, В. І. Клоков. Київ, грудень 1964 р.

"...Доповіді делегатів СРСР були настільки логічними і змістовними, що буржуазні історики західних країн не насмілились відкрито нападати на марксистсько-ленінську концепцію історичного розвитку, на основі якої наші вчені розглядали в своїх доповідях і повідомленнях історичні факти і події..."

Кузьма Дубина, зі звіту про участь у роботі XII Міжнародного конгресу історичних наук у Відні. 10 листопада 1965 р.

1967-1976

3

1

2

4

“Секція суспільних наук та Інститут історії АН УРСР вважають за потрібне створити Асоціацію істориків Української РСР, яка працювала б як відділення Національного Комітету істориків СРСР.
...[це] дасть можливість... розширити і поглибити зв’язки з науковими організаціями та істориками братніх соціалістичних та деяких інших зарубіжних країн...”

Із меморандуму Секції суспільних наук та Інституту історії АН УРСР першому секретарю ЦК КПУ П. Ю. Шелесту. 1 квітня 1967 р.

6

1. Директор Інституту історії АН УРСР у 1968–1973 рр. академік АН УРСР А. Д. Скаба.

2. Співробітники Інституту історії І. М. Мельникова, В. І. Клоков, С. М. Пархомчук. Середина 1960-х рр.

3. Старший науковий співробітник відділу історії феодалізму Інституту історії О. С. Компан.

4. Старший науковий співробітник відділу історії феодалізму Інституту історії О. М. Апанович.

5. Співробітники відділу Великої Жовтневої соціалістичної революції. Сидять (зліва направо): І. В. Хміль, М. А. Рубач, М. І. Супруненко. Стоять: Ж. П. Тимченко, Ю. М. Гамрецький, О. Й. Щусь, А. П. Гриценко. Київ, вересень 1973 р.

6. Лауреати Державної премії УРСР у галузі науки і техніки. Зліва направо: В. І. Клоков, І. І. Слинько, М. В. Коваль. Київ, квітень 1971 р.

5

РАДЯНСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Київська старовина 1972 * «НАУКОВА ДУМКА»

БОРОТЬБА ЗА ВЛАДУ РАД НА УКРАЇНІ

О. А. БЕВЗО Львівський літопис і Острозький літописець

ІСТОР КОЛЕКТИВІ СІЛЬСЬКО ГОСПОДАР УКРАЇНСЬ РСР

7

АКАДЕМИЯ НАУК УКРАИНСКОЙ ССР
ИНСТИТУТ ИСТОРИИ

УДОСТОВЕРЕНИЕ № 105

Тов. Шаталина
Евгения Платоновна
старшим
научным сотрудником

Директор Института
истории АН УССР

8

9

10

11

"19 вересня 1968 р. ЦК КП України прийняв постанову «Про підготовку і видання багатотомної "Історії Української РСР"». Робота над цим виданням повинна початися з 1971 р.

...Ця постанова є яскравим свідченням постійного піклування Центрального Комітету КП України про суспільні науки, зокрема про таку важливу галузь цих наук, як історію, про її дальший і всебічний розвиток..."

Із постанови Президії АН УРСР "Про підготовку і видання багатотомної «Історії Української РСР»". 16 жовтня 1968 р.

7. Директор Інституту історії АН УРСР у 1973–1978 рр. член-кореспондент АН УРСР А. Г. Шевелєв.

8. Посвідчення старшого наукового співробітника Інституту історії АН УРСР Є. П. Шаталіної. Середина 1970-х рр.

9. На суботнику. Зліва направо: О. Д. Кузьмінська, А. В. Юрченко, А. Г. Шевелєв, П. М. Калениченко, М. Ф. Дмитрієнко. 1973 р.

10. Засідання Головної редакційної колегії "Історії міст і сіл Української РСР", вченої ради Інституту історії АН УРСР, наукової ради Головної редакції УРЕ і Колегії Головного Архівного управління при Раді Міністрів УРСР, присвячене підсумкам видання 26-томної "Історії міст і сіл Української РСР". Київ, 15 вересня 1975 р.

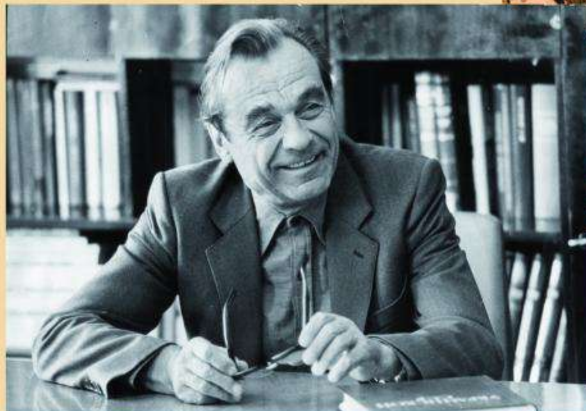
11. А. Г. Шевелєв і П. С. Сохань. Середина 1970-х рр.

1977-1991

2

1

4

3

"...У другій половині 1980-х – на початку 1990-х рр. ...завдяки принциповій і звично толерантній позиції директора Інституту акад. Ю. Ю. Кондуфора в установі була створена обстановка ідеологічного плюралізму, хоча особисто він залишався прибічником традиційної для... радянської історіографії методології. Науковці Інституту, які усвідомлювали можливість і необхідність докорінної ревізії історичного процесу, дістали можливість продуктивно працювати..."

Із видання "Інститут історії України НАН України. 1936–2006". Київ, 2006 р.

1. Директор Інституту історії України АН України у 1978–1993 рр. академік АН УРСР Ю. Ю. Кондуфор.

2. Президія зборів в Інституті історії АН УРСР з нагоди 70-річчя з дня народження Героя Радянського Союзу члена-кореспондента АН УРСР В. І. Клокова. Київ, червень 1987 р.

3. Співробітники Інституту історії АН УРСР. Середина 1980-х рр.

4. Співробітниці Інституту історії АН УРСР на занятті з цивільної оборони. Підготовка до змагань санітарних дружин. Кінець 1970-х рр.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

ТОМ 1

ИСТОРИЯ УКРАИНСКОЙ ССР

1

ПЕРВОБЫТНООБЩИННЫЙ СТРОЙ И ЗАРОЖДЕНИЕ КЛАССОВОГО ОБЩЕСТВА. КИЕВСКАЯ РУСЬ (ДО ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XIII в.)

НАРИСИ З ІСТОРІЇ ПІВНІЧНОЇ БУКОВИНИ

9

“...Сьогодні, в умовах духовного оновлення суспільства, завдання поглибленого вивчення історичного минулого українського народу набувають особливого значення. Вони вимагають як ґрунтовного перегляду всієї дослідницької тематики, так і приведення у відповідність до неї самої назви Інституту історії АН УРСР...”

Із постанови президії АН УРСР "Про перейменування Інституту історії АН УРСР на Інститут історії України АН УРСР". 21 листопада 1990 р.

5–6. Пам'ятна медаль на честь 50-річчя Інституту історії АН УРСР. 1986 р.

7. Відділ історії Великої Жовтневої соціалістичної революції. Зліва направо: Ю. І. Терещенко, О. Б. Кудлай, І. В. Хміль, О. Й. Щусь, В. М. Устименко, А. П. Гриценко, Ю. М. Гамрецький, О. Д. Бойко, Д. Б. Яневський, Т. В. Осташко, О. П. Реєнт. 1 жовтня 1986 р.

8. Довідка КДБ УРСР про засідання дискусійного клубу при Інституті історії АН УРСР 18 травня 1988 р.

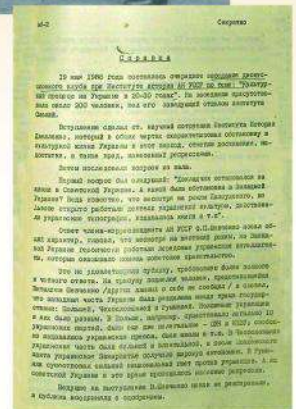
9. Співробітники Інституту історії АН УРСР. 1-й ряд (зліва направо): друга зліва – А. П. Гриценко, О. Й. Щусь, шостий зліва – Ф. П. Шевченко, далі – І. М. Маковійчук, Л. А. Шевченко, Ю. П. Лавров, П. С. Сохань, І. С. Хміль, Є. М. Скляренко, О. Д. Кузьминська, Г. Г. Денисенко, Ю. Ю. Кондуфор, В. П. Сидоренко, К. І. Стецюк, Н. В. Кривець, І. М. Мельникова, С. В. Віднянський, П. Т. Тронько, Є. П. Талан, П, К. Стоян, М. Ф. Дмитрієнко.
2-й ряд: друга зліва – Н. Литвин, четверта зліва – О. І. Лукаш, далі – О. В. Буцко, В. В. Ткаченко, І. В. Хміль, восьмий зліва – Д. Яневський, далі – Г. О. Аплевич, П. Г. Усенко, Ю. О. Курносов, С. О. Єкельчик, В. Г. Сарбей, В. М. Даниленко, через одного – А. В. Санцевич, Г. Я. Сергієнко, О. В. Молодчиков, Ю. М. Гамрецький, О. В. Лисенко, Л. Ф. Шепель, М. Р. Плющ, Р. Г. Симоненко, Т. О. Комаренко, С. І. Кот, О. В. Юркова. Київ, травень 1990 р.

7

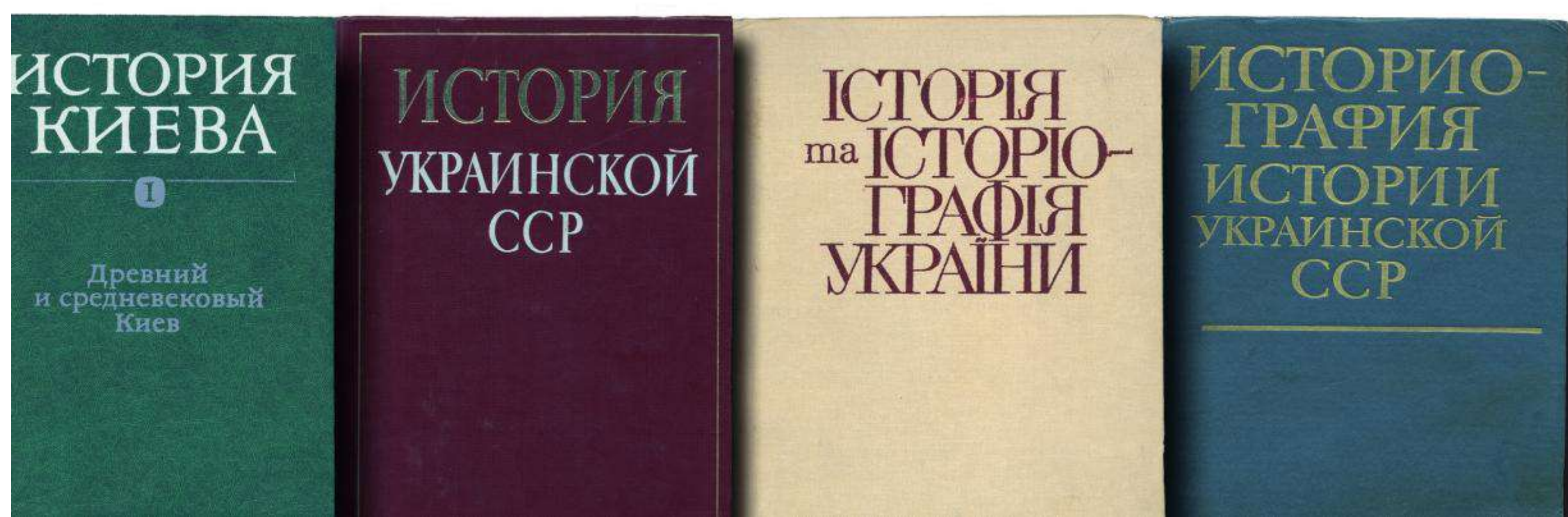
5-6

Секретно

Справка

8

1991-2011

2

3

1

4

5

1. Директор Інституту історії України НАН України з 1993 р. академік НАН України В. А. Смолій.

2. Президент НАН України Б. Є. Патон і директор Інституту історії України НАН України В. А. Смолій під час святкування 70-річчя Інституту історії України. 23 січня 2007 р.

3. Академіки НАН України В. А. Смолій та П. Т. Тронько. Травень 2006 р.

4. Будинок у Києві по вул. Грушевського, 4, де з 1960 р. розміщується Інститут історії України. Фото 2011 р.

5. Засідання дирекції Інституту історії України. Зліва направо: голова профспілкового комітету В. М. Даниленко, учений секретар О. С. Рубльов, заступники директора з наукової роботи С. В. Кульчицький та О. П. Реєнт. Жовтень 2006 р.

Україна крізь віки

Україна UKRAINE

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЯНСТВА

Україна крізь віки
С. В. Кульчицький
УКРАЇНА МІЖ ДВОМА ВІЙНАМИ (1921-1939 рр.)
11 том

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ
ТОМ 5
ДОКУМЕНТИ І МАТЕРІАЛИ
КНИГА 1

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

В. Ф. ВЕРСТЮК, В. М. ГОРОБЕЦЬ, О. П. ТОЛОЧКО
УКРАЇНА І РОСІЯ В ІСТОРИЧНІЙ РЕТРОСПЕКТИВІ

6

7

“У 2011 році виповнюється 75 років Інституту історії України Національної академії наук України – провідному науково-дослідному та координаційному центру історичних студій в Україні, що впродовж десятиліть досліджує історію України, народів, які її населяли з давніх часів до сьогодення, вивчає їхню культурну спадщину та міжнародні зв'язки держави в історичній ретроспективі.

Враховуючи надзвичайне значення всебічного й об'єктивного відтворення минулого для консолідації суспільства, гармонійного розвитку особистості, поширення знань про розмаїття культурних та історичних традицій народів України, впровадження у суспільну свідомість європейських демократичних цінностей, розбудови громадянського суспільства в Україні та визначення перспектив розвитку держави, Верховна Рада України постановляє:

1. Відзначити на державному рівні у жовтні 2011 року 75-річчя Інституту історії України Національної академії наук України...”

Із постанови Верховної Ради України “Про відзначення 75-річчя Інституту історії України Національної академії наук України”. 21 квітня 2011 р.

8

9

6–9. Під час засідання Вченої ради Інституту історії України. 29 вересня 2011 р. (зліва направо):

6. О. І. Гуржій та Т. В. Чухліб.

7. Г. В. Боряк та В. А. Смолій.

8. О. П. Реєнт, О. М. Донік та В. М. Даниленко.

9. Я. В. Верменич та В. Ф. Верстюк.

УКРАЇНСЬКІ ІСТОРИКИ XX СТОЛІТТЯ

ЗВІД ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

КИЇВ

ЕНЦИКЛОПЕДИЧНЕ ВИДАННЯ

УКРАЇНА ВІХИ ІСТОРІЇ

LANDMARKS OF HISTORY UKRAINE

КОЛЕКТИВІЗАЦІЯ І ГОЛОД НА УКРАЇНІ

1929–1933

ІТИЧНИЙ
ОР
РОРИЗМ
УКРАЇНІ

ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

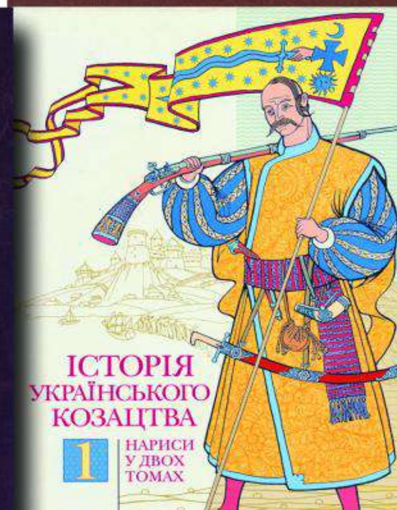
Том 1

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ЖУРНАЛ

ГОЛОД 1932-1933 років в Україні

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

01001, Україна, м. Київ, вул. М. Грушевського, 4

http://www.history.org.ua/

***СМОЛІЙ* Валерій Андрійович**
директор, академік НАН України, доктор історичних наук, професор
кім. 510, тел. +38 044 279 63 62

***БОРЯК* Геннадій Володимирович**
заступник директора з наукової роботи, доктор історичних наук, професор
кім. 629, тел. +38 044 279 34 01; hboriak@i.com.ua

***РЕЄНТ* Олександр Петрович**
заступник директора з наукової роботи, член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор
кім. 522, тел.+38 044 279 16 27

***РУБЛЬОВ* Олександр Сергійович**
учений секретар, доктор історичних наук, професор
кім. 508, тел. +38 044 279 06 80

ВІДДІЛ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ СЕРЕДНІХ ВІКІВ ТА РАННЬОГО НОВОГО ЧАСУ
завідувач – академік НАН України *Смолій* Валерій Андрійович
кім. 509, тел. +38 044 279 06 53; ukraine.middle.ages@gmail.com

Сектор досліджень історії Київської Русі
завідувач – член-кореспондент НАН України *Толочко* Олексій Петрович
кім. 615

Сектор соціальної історії
завідувач сектора – доктор історичних наук *Горобець* Віктор Миколайович
кім. 506

ВІДДІЛ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ XIX – ПОЧАТКУ XX ст.
завідувач – член-кореспондент НАН України *Реєнт* Олександр Петрович
кім. 507, тел. +38 044 279 19 02

ВІДДІЛ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ (1917–1921 рр.)
завідувач – доктор історичних наук, професор *Верстюк* Владислав Федорович
кім. 520, тел. +38 044 279 84 32

ВІДДІЛ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ 20–30-х рр. XX ст.
завідувач – доктор історичних наук, професор *Кульчицький* Станіслав Владиславович
кім. 619, тел. +38 044 279 16 13

Сектор дослідження цивілізацій Причорномор'я
завідувач – кандидат історичних наук *Галенко* Олександр Іванович
кім. 518

ВІДДІЛ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ПЕРІОДУ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ
завідувач – доктор історичних наук, професор *Лисенко* Олександр Євгенович
кім. 503, тел. +38 044 278 60 97; ukr2ww@mail.ru

ВІДДІЛ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XX СТОЛІТТЯ
завідувач – член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор *Даниленко* Віктор Михайлович
кім. 620, тел. +38 044 279 16 20; viddil@email.ua

Центр «Зводу пам'яток історії та культури України»
завідувач – доктор історичних наук, професор *Горбик* В'ячеслав Олександрович
кім. 523, тел. +38 044 278 54 65, кім. 212, тел. +38 044 278 53 05

Центр культурологічних студій
завідувач – доктор історичних наук *Білокінь* Сергій Іванович
кім. 620, тел. +38 044 279 16 20

ВІДДІЛ НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА ПОЛІТИКИ

завідувач – доктор історичних наук, професор *Касьянов* Георгій Володимирович
кім. 632, тел. +38 044 279 16 20

ВІДДІЛ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

завідувач – доктор історичних наук, професор *Віднянський* Степан Васильович
кім. 500, тел. +38 044 279 87 04; vsesvit_vid@mail.ru

ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ

завідувач – доктор історичних наук, професор *Удод* Олександр Андрійович
кім. 504, тел. +38 044 279 87 04; history_isid@mail.ru

ВІДДІЛ СПЕЦІАЛЬНИХ ГАЛУЗЕЙ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ ТА ЕЛЕКТРОННИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

завідувач – доктор історичних наук, професор *Боряк* Геннадій Володимирович
кім. 631, тел. +38 044 278 12 34

Сектор генеалогічних та геральдичних досліджень

завідувач – кандидат історичних наук *Томозов* Валерій В'ячеславович
кім. 505, тел. +38 044 279 13 89

Сектор історико-енциклопедичних досліджень

завідувач – кандидат історичних наук *Васильєв* Валерій Юрійович
кім. 631, тел. +38 044 278 12 34

ВІДДІЛ РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

в. о. завідувача – доктор історичних наук *Верменич* Ярослава Володимирівна
кім. 212, 216, тел. +38 044 279 13 88, +38 044 278 53 05

НАУКОВИЙ АРХІВ

завідувач – кандидат історичних наук *Шепель* Любов Федорівна
кім. 621, тел. +38 044 279 13 19

РЕДАКЦІЯ «УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ЖУРНАЛУ»

головний редактор –академік НАН України *Смолій* Валерій Андрійович
заступник головного редактора – кандидат історичних наук *Донік* Олександр Миколайович
кім. 501, тел. +38 044 278 52 34; uhg@history.org.ua

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ

завідувач – *Муха* Людмила Яківна
кім. 521, 523, 527, тел. +38 044 279 84 32

КОМП'ЮТЕРНО-ВИДАВНИЧИЙ ВІДДІЛ

завідувач – *Вінярський* Василь Никифорович
кім. 101, тел. +38 044 278 02 40

Історики та «Історії»: До 75-ліття Інституту історії України Національної академії наук України: Фотонарис. – К.: Ніка-Центр, 2011. – 24 с.

Відповідальний редактор – акад. НАН України Валерій Смолій. Ідея – Геннадій Боряк, Оксана Юркова. Фото – Олексій Лупандін, Оксана Юркова. Упорядник – Оксана Юркова. Дизайн – Петро Починок.

Упорядник висловлює щиру вдячність співробітникам Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного, Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, Центрального державного архіву громадських об'єднань України, Центрального державного архіву-музею літератури та мистецтва України, Галузевого державного архіву Служби безпеки України, Наукового архіву президії НАН України, Наукового архіву Інституту історії України НАН України, Меморіального Кабінету-бібліотеки Омеляна Пріцака Національного університету "Києво-Могилянська академія" за всебічне сприяння і доброзичливу допомогу під час підготовки даного видання.

Окрема подяка колегам-історикам Олені Бойко, Степану Віднянському, Аделіні Гриценко, Олександру Гуржію, Наталії Кривець, Лілії Москвич за надані світлини з особистих зібрань.

Віддруковано у ТОВ НВП «Ніка-Центр». 01135, Київ-135, а/с 192;
т./ф. (044) 39-011-39; e-mail:psyhea@i.com.ua; psyhea9@gmail.com; www.nika-centre.kiev.ua